

NIVÅ B2

Elbil-landet

Hvorfor kjører alle nordmenn elbil?

Hvordan ble et oljeland til verdens elbilland? Nora og Magnus forteller om en ombygd Fiat Panda som kjørte gjennom bomringen uten å betale, en popstjerne på passasjeretet og alle fordelene som staten ga elbilene, og de diskuterer ironiene underveis.

Nøkkelord

- med vilje
- en andel
- en bot
- sivil ulydighet
- fritatt
- en konkurs
- en avgift
- midlertidig
- vedta
- en misforståelse
- et forbud
- en rekkevidde
- skynde seg
- anslå
- dobbeltmoralisk

I dette heftet

Nøkkelord	2
Hele manuset	4
Fikk du det med deg?	10
Finn feilen	10
Knekk koden	11
Din tur	12
Fasit	13

Slik bruker du det

1

Hør episoden på YouTube.

2

Les manuset og lær nøkkelordene.

3

Gjør oppgavene og sjekk fasiten.

Med hele manuset, nøkkelord, oppgaver og fasit

Hør episoden på YouTube-kanalen til Aprendos

Nøkkelord

Disse ordene er med i episoden.

Nøkkelord	Betydning	Eksempel
med vilje <i>uttrykk</i>	Når du gjør noe fordi du har bestemt deg for det, og det skjer altså ikke ved et uhell.	<i>Lillebroren min sølte saft på tegningen min, og jeg er sikker på at han gjorde det med vilje.</i>
en andel <i>substantiv</i>	En del av en helhet, ofte oppgitt i prosent.	<i>Andelen studenter som bor hjemme hos foreldrene, har økt de siste årene.</i>
en bot <i>substantiv</i>	Penger du må betale som straff når du har brutt en regel eller en lov.	<i>Han fikk en bot på fem hundre kroner fordi han syklet uten lys om kvelden.</i>
sivil ulydighet <i>uttrykk</i>	Når folk bryter en lov med vilje og helt åpent, uten vold, for å protestere mot noe de mener er urettferdig.	<i>Aktivistene satte seg foran gravemaskinene, og de kalte det sivil ulydighet.</i>
fritatt <i>adjektiv</i>	Når du slipper noe som andre må gjøre eller betale.	<i>Etter operasjonen var datteren min fritatt for gymtimene i to uker.</i>
en konkurs <i>substantiv</i>	Når en bedrift ikke har penger til å betale det den skylder, og må stenge.	<i>Den lille bokhandelen i gata vår gikk konkurs etter bare to år.</i>
en avgift <i>substantiv</i>	Penger du må betale til staten eller kommunen for en vare eller en tjeneste.	<i>Hvis du vil ha med sykkel på toget, må du betale en liten avgift.</i>
midlertidig <i>adjektiv</i>	Som bare varer en kort periode, til noe annet kommer på plass.	<i>Mens kjøkkenet blir pusset opp, lager vi mat på en midlertidig kokeplate i stua.</i>
vedta <i>verb</i>	Å bestemme noe offisielt, for eksempel etter en avstemning i et møte.	<i>Borettslaget vedtok at ingen får grille på balkongen lenger.</i>
en misforståelse <i>substantiv</i>	Når noen tror noe annet enn det som faktisk er sant eller ble sagt.	<i>Det var en misforståelse, for jeg trodde festen var på lørdag, og den var på fredag.</i>
et forbud <i>substantiv</i>	En regel som sier at noe ikke er lov.	<i>Kommunen innførte et forbud mot fyrverkeri på grunn av tørt vær.</i>
en rekkevidde <i>substantiv</i>	Hvor langt noe kan gå eller nå, for eksempel hvor langt en bil kommer før batteriet er tomt.	<i>Den nye robotstøvsugeren har så kort rekkevidde at den stopper midt i gangen.</i>
skynde seg <i>verb</i>	Å gjøre noe fort fordi du har dårlig tid.	<i>Vi skyndte oss til bussen, men den kjørte rett foran nesen på oss.</i>
anslå <i>verb</i>	Å si omtrent hvor stort et tall er, når du ikke vet det nøyaktig.	<i>Arrangørene anslår at rundt ti tusen mennesker kom på konserten.</i>

Nøkkelord	Betydning	Eksempel
dobbeltmoralsk <i>adjektiv</i>	Når noen krever én ting av andre, men selv gjør noe annet.	<i>Det er litt dobbeltmoralsk å kjeft på barna for skjermtid og så sitte med mobilen hele middagen.</i>

Hele manuset

Elbil-landet: Hvorfor kjører alle nordmenn elbil?

- NORA** Oslo, tidlig på nittitallet. En liten, ombygd Fiat Panda kjører rett gjennom bomringen uten å betale en eneste krone.
- MAGNUS** Med vilje?
- NORA** Med vilje, og gang på gang. Og med på aksjonene er en miljøaktivist og en av de største popstjernene Norge noen gang har hatt.
- MAGNUS** Hvem da?
- NORA** Morten Harket fra a-ha.
- MAGNUS** Take on me... og ta bomregningen også?
- NORA** Omtrent sånn. Og tretti år senere er nesten hver eneste nye bil i Norge elektrisk.
- MAGNUS** Og alt begynte med en Panda?
- NORA** Dette er Aprendos på norsk, nivå B2. Jeg heter Nora.
- MAGNUS** Og jeg er Magnus.
- NORA** Før vi begynner, skal du få gjette. Hvor stor andel av alle nye personbiler som ble registrert i Norge i fjor, var elbiler?
- MAGNUS** Jeg kjører jo elbil selv, så dette burde jeg vite. Åtti prosent?
- NORA** Høyere.
- MAGNUS** Åttifem?
- NORA** Nittifem komma ni prosent. Tenk deg hundre nye biler på en stor parkeringsplass, og bare fire av dem har eksosrør.
- MAGNUS** Fire av hundre. Det er færre enn antall bobiler på en rasteplass i juli.
- NORA** Det har jeg ikke sjekket, så den får stå for din regning.
- MAGNUS** Greit. Men tilbake til Pandaen, for den må du forklare.
- NORA** Gjerne. Mannen bak rattet het Frederic Hauge, og han hadde startet miljøstiftelsen Bellona noen år tidligere. På slutten av åttitallet importerte han en Panda fra Sveits som var bygget om til elbil.
- MAGNUS** Fra Sveits? Hvorfor kjøpte han ikke bare en norsk elbil?
- NORA** Fordi det nesten ikke fantes elbiler å kjøpe i Norge på den tiden. Kildene er forresten ikke helt enige om årstallet, for noen sier nitten åttiåtte og andre sier nitten åttini.
- MAGNUS** Uansett var det lenge før noen hadde hørt om Tesla.
- NORA** Lenge før. Da bomringen rundt Oslo åpnet i nitten nitti, bestemte Hauge seg for å...
- MAGNUS** ...la være å betale.
- NORA** Nettopp. Argumentet hans var enkelt: En bil som ikke slipper ut noe som helst, burde få kjøre gratis.
- MAGNUS** Og hvor kommer Morten Harket inn i historien?
- NORA** a-ha var blant de mest kjente bandene i verden på den tiden, og Harket ble med på aksjonene sammen med Hauge. Og der Morten Harket dukket opp, dukket pressen opp også.
- MAGNUS** Smart. En aktivist som kjører gjennom en bomstasjon, blir en liten notis på side tolv...

- NORA** ...mens en popstjerne i den samme bilen havner på forsiden.
- MAGNUS** Akkurat. Men hva skjedde med alle bøtene?
- NORA** De ble aldri betalt. Til slutt tok myndighetene bilen fra ham og solgte den på auksjon for å dekke bøtene. Gjett hvem som kjøpte den.
- MAGNUS** Morten Harket, selvfølgelig. Han hadde jo...
- NORA** Feil. Det var Hauge selv. Han kjøpte bilen tilbake og kjørte rett gjennom bommen igjen.
- MAGNUS** Så han betalte bøtene sine ved å kjøpe sin egen bil. Det er nesten genialt.
- NORA** Og han fortsatte helt til politikerne ga seg, og i nitten nittisju ble elbiler fritatt for bompenger.
- MAGNUS** Vent litt, nå må jeg være litt vanskelig. Han brøt loven igjen og igjen, og til slutt fikk han det som han ville. Er det virkelig en oppskrift vi vil at folk skal følge?
- NORA** Det kalles sivil ulydighet, Magnus, og ingen ble skadet.
- MAGNUS** Bortsett fra bomselskapet.
- NORA** Bomselskapet overlevde fint. Og dette er et av de beste eksemplene på at noen få mennesker kan flytte et land.
- MAGNUS** Eller på at det hjelper å ha en popstjerne i passasjeretet.
- NORA** Det også, ja. Det skal du få.
- MAGNUS** Og nå har jeg en historie til deg som du garantert ikke kjenner. Hvor tror du verden fikk se den første norske elbilen fra det som senere ble Think?
- NORA** I Oslo, på en bilmesse?
- MAGNUS** På Lillehammer, under OL i nitten nittifire. Firmaet het Pivco, og de viste fram en prototype som het City Bee.
- NORA** City Bee. Den lille bia fra Lillehammer.
- MAGNUS** Og jeg som er fra Lillehammer, hadde ingen anelse før jeg leste om det i forrige uke. Mens hele verden så på hopp og langrenn, sto en bitte liten elbil i byen min og ventet på framtida.
- NORA** Gikk det bra med bia?
- MAGNUS** Både opp og ned. De begynte å produsere i nitten nittiseks, men rakk bare å lage hundre og tjue biler før konkursen kom to år senere.
- NORA** Å nei.
- MAGNUS** Vent, det blir bedre. I nitten nittini kjøpte Ford over halvparten av selskapet, og bilen fikk navnet Think City. Den ble laget på en fabrikk i Aurskog, ikke langt fra Oslo.
- NORA** Ford! Da må det jo ha gått bra?
- MAGNUS** Du skulle tro det. Men i to tusen og to mistet Ford interessen, og produksjonen stoppet. Tidlig i to tusen og tre ble Think solgt videre.
- NORA** Så typisk. Norge var tidlig ute med sin egen elbil, og så forsvant hele eventyret...
- MAGNUS** ...for en stund, ja. Think kom tilbake flere ganger, og Think City var faktisk Norges mest solgte elbil helt fram til to tusen og tolv.
- NORA** Men det som virkelig gjorde Norge til elbillandet, var pengene.
- MAGNUS** Fordelene, mener du.

- NORA** Fordelene. Og de kom én etter én, som perler på en snor. Allerede i nitten nitti slapp elbilene engangsavgiften, altså den store **avgiften** du betaler når du kjøper en ny bil. Først var fritaket **midlertidig**, men i nitten nittiseks ble det permanent.
- MAGNUS** Og så kom bompengefritaket i nittisju, takket være Panda-mannen.
- NORA** Og fra to tusen og én var det null moms på nye elbiler.
- MAGNUS** Hvor mye utgjør det egentlig for en vanlig familie?
- NORA** Tenk deg en elbil som koster fire hundre tusen kroner. Med vanlig moms på tjuefem prosent ville du ha betalt hundre tusen kroner mer for akkurat den samme bilen.
- MAGNUS** Hundre tusen! Det er jo en brukt bil til.
- NORA** Og det stoppet ikke der. I to tusen og tre fikk elbilene kjøre i kollektivfeltet rundt Oslo, og to år senere gjaldt det hele landet. Fra to tusen og ni kunne de ta ferja gratis, og i mange byer...
- MAGNUS** ...parkerte de gratis. Det husker jeg godt.
- NORA** På kommunale plasser, ja. Det var en helt vill tid for alle som hadde råd til en elbil.
- MAGNUS** Kollektivfeltet var grunnen til at jeg kjøpte min første elbil. Hver morgen suste jeg forbi hele køen på E18 med et stort glis. Folk i diesebilene, derimot, så ganske surt på meg.
- NORA** Og så?
- MAGNUS** Og så kjøpte alle naboene elbil også, og etter en stund sto jeg i kø i kollektivfeltet.
- NORA** Så du ble straffet for din egen suksess.
- MAGNUS** Av alle som hadde fått den samme lure ideen.
- NORA** Og da så mange kjøpte elbil, fikk politikerne blod på tann. I to tusen og sytten **vedtok** Stortinget et mål om at alle nye personbiler skulle være nullutslippsbiler i to tusen og tjuefem.
- MAGNUS** Ja, og da ble det forbudt å selge...
- NORA** Nei, det er en **misforståelse** som mange nordmenn også har. Det har aldri vært noe **forbud**, og du kan fortsatt gå inn hos en forhandler og kjøpe en helt ny diesebil.
- MAGNUS** Seriøst? Jeg har fortalt amerikanske venner det motsatte i mange år.
- NORA** Da skylder du dem en melding.
- MAGNUS** Så målet var bare et mål, og hvordan skulle de nå det uten forbud?
- NORA** Med gulrøtter, og mange av dem.
- MAGNUS** Og nådde de det? Nittifem komma ni er jo ikke hundre.
- NORA** Nesten. Opplysningsrådet for veitrafikken, som fører statistikken over bilsalget, skrev i januar at politikerne i praksis hadde nådd målet. I desember alene var andelen nittisju komma seks prosent.
- MAGNUS** Hvorfor ble desember så høy?
- NORA** Kan du gjette?
- MAGNUS** Julegaver? En Tesla med sløyfe under juletreet?
- NORA** Du er ikke så langt unna, faktisk. Folk **skyndte seg** å kjøpe før nyttår, fordi momsen på elbiler skulle øke fra første januar.
- MAGNUS** Skulle momsen øke? Jeg trodde elbilene fortsatt var fritatt.
- NORA** Fordelene har blitt skrelt bort litt etter litt, akkurat som en løk. I Oslo begynte elbilene å betale i bomringen i juni to tusen og nitten...

- MAGNUS** ...det merket jeg på lommeboka, ja.
- NORA** Fra to tusen og tjuetre måtte man betale moms på den delen av prisen som var over fem hundre tusen kroner. Samtidig kom det en ny avgift som avhenger av hvor mye bilen veier.
- MAGNUS** Vekten? Det er jo litt urettferdig mot elbilene, siden batteriene er så tunge.
- NORA** Det var akkurat det elbilforeningen sa da avgiften ble foreslått. Staten hadde imidlertid tapt enormt mye penger på fordelene, og noen måtte begynne å betale regningen.
- MAGNUS** Og fra i år?
- NORA** Fra første januar ble grensen senket fra fem hundre tusen til tre hundre tusen kroner. Det var derfor det ble et sånt rush i desember.
- MAGNUS** Jeg har lest at det ble solgt flere nye biler i fjor enn noen gang før. Hundre og sytti tusen, var det ikke det?
- NORA** Hundre og syttini tusen fem hundre og femti. Det er ny norgesrekord.
- MAGNUS** Jeg rundet ned. Det er lov i radio.
- NORA** Dette er ikke radio, Magnus.
- MAGNUS** Det er nesten radio.
- NORA** Og politikerne vil fortsette å skru på avgiftene i årene som kommer. Etter budsjettforliket i desember ser det ut til at grensen blir satt ned til hundre og femti tusen kroner neste år.
- MAGNUS** Og hvem vant rushet? La meg gjette. Tesla.
- NORA** Riktig. Tesla solgte over trettifire tusen biler i fjor, så nesten én av fem nye biler var en Tesla. Og Model Y alene ble registrert tjuesju tusen seks hundre ganger.
- MAGNUS** Tjuesju tusen av samme modell? Det er som en hel småby der alle kjører identisk bil.
- NORA** Det er det høyeste tallet for én enkelt modell i Norge noensinne. Folkevogn-boblen hadde rekorden fra nitten sekstini i over femti år, helt til Model Y slo den i to tusen og tjueto.
- MAGNUS** Fra boble til Model Y, det sier egentlig ganske mye om Norge. Og nå kommer min lille bombe.
- NORA** Du høres litt for fornøyd ut.
- MAGNUS** Vet du hvem som fikk den aller første Tesla Model S som ble levert til en privat kunde i Europa...
- NORA** Nei... Du tuller. Ikke Hauge?
- MAGNUS** Frederic Hauge, i august to tusen og tretten.
- NORA** Panda-mannen! Fra en ombygd Fiat med ubetalte bøter til den første Teslaen i Europa.
- MAGNUS** Han har vært med i hele filmen, fra første til siste scene.
- NORA** Og de kinesiske merkene tar stadig større plass nå, ikkje sant?
- MAGNUS** Veldig. I fjor kom nesten fjorten prosent av de nye bilene fra kinesiske merker, og det er omtrent én av sju. BYD havnet på tiendeplass på lista over de mest solgte merkene.
- NORA** Hvorfor akkurat i Norge?
- MAGNUS** EU innførte ekstra toll på kinesiske elbiler i to tusen og tjuet fire, men Norge valgte å ikke følge etter.
- NORA** Så Norge har blitt et slags prøverom for kinesiske bilprodusenter.
- MAGNUS** Det kan du si. Og det er ganske lurt av dem, for hvis en bil takler en vinter her, takler den det meste.
- NORA** Apropos vinter. Nå må jeg innrømme noe, og det er at jeg ikke eier noen bil.

- MAGNUS** Du? Hvordan kommer du deg rundt i Bergen?
- NORA** Med Bybanen og beina. Men i fjor sommer lånte jeg elbilen til ei venninne for å frakte kajakken min inn til Hardanger. Jeg sjekket batteriet hvert eneste minutt, som om det var en tikkende bombe.
- MAGNUS** Rekkeviddeangst. Det er faktisk et ord.
- NORA** Og det var midt på sommeren! Hva skjer om vinteren?
- MAGNUS** Da blir det verre. NAF tester elbiler i kulda hver eneste vinter, i det som kalles verdens største elbiltest. I januar i år var det så kaldt at ni av bilene mistet over førti prosent av rekkevidden.
- NORA** Over førti prosent! Så en bil som egentlig skal gå fem hundre kilometer...
- MAGNUS** ...kommer kanskje ikke lenger enn tre hundre når det er sprengkulde.
- NORA** Og likevel kjøper folk elbil helt oppe i Finnmark?
- MAGNUS** Finnmark er faktisk fylket med flest dieselmotorer på veiene, over halvparten av alle bilene. Til tross for kulda er nesten alle nye biler elektriske også der nå. Ifølge en oversikt jeg har sett, solgte Karasjok bare elbiler i fjor.
- NORA** Karasjok! Det er jo et av de kaldeste stedene i hele landet.
- MAGNUS** Og så er det køene. Jeg sto en gang nesten en time ved en hurtiglader på vei til fjells i påsken. Mens jeg ventet, spiste jeg tre vafler fra kiosken.
- NORA** Tre vafler!
- MAGNUS** Det var en lang kø.
- NORA** Men bygges det ikke nye ladere overalt nå?
- MAGNUS** Det bygges mange nye ladere, men i påsken skal alle til fjells på én gang. I mars i år ble folk advart om mulig ladekø onsdagen før påske og søndagen da alle skulle hjem.
- NORA** Så vi har byttet bensinkøen ut med ladekøen.
- MAGNUS** Med vafler. Det er en klar forbedring.
- NORA** Men nå kommer det jeg synes er det aller rareste med hele historien, nemlig at Norge lever av olje.
- MAGNUS** Og gass.
- NORA** Og gass. Vi pumper opp olje som blir brent i biler i resten av verden, mens vi selv...
- MAGNUS** ...kjører rundt på strøm fra fossefall, ja.
- NORA** Er ikke det litt dobbeltmoralisk?
- MAGNUS** Det er i hvert fall en ironi. Og det blir enda rarere, fordi det er oljepengene som har gjort det mulig for staten å gi bort så mye.
- NORA** Hvor mye har det egentlig kostet?
- MAGNUS** Det finnes flere anslag. Finansdepartementet har regnet ut at staten ville fått rundt seks hundre og førti milliarder kroner mer fra to tusen og sju til i fjor, hvis bilavgiftene hadde ligget på samme nivå som i to tusen og sju. Det er et teoretisk tall, og ikke alt gjelder elbilene.
- NORA** Seks hundre og førti milliarder! Det er jo heilt vanvittig.
- MAGNUS** Og mye av det gikk til folk som hadde god råd fra før. Før to tusen og tjuetre slapp man moms også på elbiler som kostet over en million kroner.
- NORA** Nå må jeg forsvare dem litt...

- MAGNUS** ...de trenger ikke forsvar, de har jo en bil til over en million.
- NORA** Poenget mitt er at noen måtte gå først. Uten de dyre bilene hadde vi aldri fått et marked for de billigere modellene som kom etterpå.
- MAGNUS** Kanskje det. Eller så kunne vi ha fått det samme resultatet for mye mindre penger, og det får vi aldri vite.
- NORA** Men har det faktisk virket? Er lufta blitt bedre?
- MAGNUS** I Oslo, ja. Nitrogendioksid er en giftig gass fra eksosen, særlig fra dieselmotorer. Ifølge det jeg har lest, har grenseverdien for den gassen ikke blitt brutt ved målestasjonene i Oslo siden to tusen og sytten.
- NORA** Og i Bergen har vi jo hatt noen av de verste dagene av alle...
- MAGNUS** ...når den kalde lufta legger seg som et lokk over byen.
- NORA** Og ingenting slipper ut, ikkje sant, så jeg har lest meg ordentlig opp på dette.
- MAGNUS** Og hva sier forskningen?
- NORA** To masterstudenter ved Norges Handelshøyskole, hjemme i Bergen, anslår at elbilene kan ha reddet rundt to hundre og sytti liv. Grunnen er at det ble mindre av den giftige gassen i lufta vi puster inn.
- MAGNUS** Det tallet kjente jeg ikke til. Det er mange liv.
- NORA** Men helt ren blir lufta ikke, for støvet fra piggdekkene virvles opp uansett om bilen går på strøm eller bensin.
- MAGNUS** Og det kjører fortsatt mange gamle biler rundt på veiene. Først fjerde desember i fjor gikk elbilene forbi dieselmotorer i den norske bilparken.
- NORA** Så bare omtrent en tredjedel av bilene på veien er elektriske?
- MAGNUS** Omtrent en tredjedel, ja. Nesten alle nye biler er elektriske, men det tar mange år før de gamle forsvinner fra veiene.
- NORA** Så jobben er langt fra ferdig.
- MAGNUS** Men alt begynte med én ombygd Panda i bomringen, og det synes jeg faktisk er ganske fint.
- NORA** Nå vil vi høre fra dere. Burde staten ha brukt alle de milliardene på elbiler, eller finnes det bedre måter å bruke pengene på? Kommentarfeltet er åpent.
- MAGNUS** Og har du selv stått i ladekø, vil jeg vite hva du spiste mens du ventet.
- NORA** Og vil du lese episoden i ditt eget tempo, er manuset gratis å laste ned. PDF-en finner du i infoboksen.
- MAGNUS** Og trykk gjerne på abonner, så får du med deg neste episode.
- NORA** Kjør forsiktig, og vi snakkes!
- MAGNUS** Take on me...

Fikk du det med deg?

Velg riktig svar.

1. Hva var argumentet til Frederic Hauge for ikke å betale i bomringen?

- ☐ Bomringen var ulovlig, fordi den åpnet uten at Stortinget var enig.
- ☐ Pandaen var så liten at den ikke burde telle som en ordentlig bil.
- ☐ En bil som ikke slipper ut noe som helst, burde få kjøre gratis.

2. Hva skjedde med Pandaen da myndighetene solgte den på auksjon?

- ☐ Hauge kjøpte den tilbake og kjørte gjennom bommen igjen.
- ☐ Morten Harket kjøpte den og ga den til Bellona.
- ☐ Ingen ville kjøpe den, så den ble stående hos politiet.

3. Hvor viste Pivco fram prototypen City Bee?

- ☐ På en stor bilmesse i Oslo.
- ☐ Under OL på Lillehammer i 1994.
- ☐ På fabrikken til Ford i Aurskog.

4. Hvorfor var elbilandelen ekstra høy i desember?

- ☐ Folk skyndte seg å kjøpe før momsen på elbiler skulle øke.
- ☐ Mange ville ha en Tesla med sløyfe under juletreet.
- ☐ Diesebilene ble forbudt fra første januar.

5. Hvorfor blir lufta ikke helt ren, selv med så mange elbiler?

- ☐ Hurtigladerne slipper ut giftig gass når det er kaldt.
- ☐ Batteriene i elbilene lager mer nitrogendioksid enn dieselmotorer.
- ☐ Støvet fra piggdekkene virvles opp uansett hva bilen går på.

Oppgave 1. Finn feilen

Er ordet fra ordlisten brukt riktig i setningen? Hvis ikke, ser du hva som er galt, og hvordan det kan skrives.

1. Jeg fikk en bot fordi jeg parkerte helt riktig og betalte for hele dagen.

- ☐ Riktig brukt ☐ Feil brukt

2. Hauge kjørte gjennom bomringen med vilje, fordi han mente at elbiler burde kjøre gratis.

- ☐ Riktig brukt ☐ Feil brukt

3. Magnus skyndte seg så mye i ladekøen at han rakk å spise tre vafler.

- ☐ Riktig brukt ☐ Feil brukt

4. Det er en vanlig misforståelse at det er et forbud mot å selge nye dieselmotorer i Norge.

☐ Riktig brukt ☐ Feil brukt

5. Stortinget vedtok et mål om at alle nye personbiler skulle være nullutslippsbiler i 2025.

☐ Riktig brukt ☐ Feil brukt

6. Staten innførte en ny avgift på tunge biler, så nå får alle med elbil penger tilbake hver måned.

☐ Riktig brukt ☐ Feil brukt

Oppgave 2. Knekk koden

Skriv ordet fra ordlisten for hver ledetråd. De rosa bokstavene blir et navn fra episoden.

1. Nora kaller det dette når Hauge bryter loven igjen og igjen uten at noen blir skadet. (to ord)

2. Nora spør om det er dette å selge olje til resten av verden og selv kjøre på strøm fra fossefall.

3. Den kom for Pivco to år etter at produksjonen startet, da bare hundre og tjue biler var laget.

4. I NAF-testen i januar mistet ni biler over førti prosent av den i sprengkulda.

5. Slik var fritaket for engangsavgiften i 1990. I 1996 ble det permanent.

6. Det ble elbilene for bompenger i 1997, takket være Panda-mannen.

HVEM BLE MED HAUGE PÅ AKSJONENE I BOMRINGEN OG FIKK PRESSEN TIL Å DUKKE OPP?

Oppgave 3. Din tur

Burde staten ha brukt så mange milliarder på elbiler, eller finnes det bedre måter å bruke pengene på? Skriv fire eller fem setninger. Bruk minst tre ord fra ordlisten.

Fasit

Sjekk svarene dine når du er ferdig med oppgavene.

Fikk du det med deg?

1. En bil som ikke slipper ut noe som helst, burde få kjøre gratis.
2. Hauge kjøpte den tilbake og kjørte gjennom bommen igjen.
3. Under OL på Lillehammer i 1994.
4. Folk skyndte seg å kjøpe før momsen på elbiler skulle øke.
5. Støvet fra piggdekkene virvles opp uansett hva bilen går på.

Oppgave 1. Finn feilen

1. Feil brukt. En bot er en straff når du har brutt en regel. Riktig: Jeg fikk en bot fordi jeg parkerte uten å betale.
2. Riktig brukt
3. Feil brukt. Å skynde seg betyr å gjøre noe fort. I ladekøen måtte Magnus vente lenge. Riktig: Magnus ventet så lenge i ladekøen at han rakk å spise tre vafler.
4. Riktig brukt
5. Riktig brukt
6. Feil brukt. En avgift er noe du betaler til staten. Riktig: Staten innførte en ny avgift som avhenger av vekten, så nå må bileierne betale mer.

Oppgave 2. Knekk koden

1. sivil ulydighet
2. dobbeltmoralsk
3. konkurs
4. rekkevidde
5. midlertidig
6. fritatt

HARKET Morten Harket fra a-ha var med på aksjonene. Der han dukket opp, kom pressen også, og en popstjerne havner lettere på forsiden enn en aktivist. Magnus nynner Take on me helt til slutt i episoden.

Oppgave 3. Eksempelsvar

Jeg synes det var lurt å gjøre elbilene fritatt for moms i starten, for ellers hadde ingen kjøpt dem. Likevel er det litt dobbeltmoralsk at et oljeland gir bort så mye penger til folk som allerede har god råd. Finansdepartementet har regnet ut at staten kunne fått rundt seks hundre og førti milliarder kroner mer med de gamle bilavgiftene, selv om det er et teoretisk tall. En høyere avgift på de dyreste bilene hadde vært mer rettferdig. Pengene kunne også ha gått til billigere buss og tog.